

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W GDAŃSKU**

RGD.62-23/06/IPW

Gdańsk, dnia 25 października 2006r.

DECYZJA Nr RGD.25/2006

Na podstawie art. 23e ust. 1 i 2, w związku z art. 23a ust. 1, ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080, ze zm.) oraz stosownie do treści art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zmianą),

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu, przeciwko przedsiębiorcy: A[...] Ł[...] prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe BONUS w Gdańsku, **UZNAJE SIĘ** za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania tego przedsiębiorcy polegające na umieszczeniu na fakturze VAT zapisów o treści:

1. „Autokomis „Bonus” nie odpowiada za wady ukryte pojazdu i nie ponosi żadnej odpowiedzialności prawnej”

2. „Stan techniczny w/w pojazdu kupującemu jest znany i z tego tytułu nie będzie rościł pretensji do PHU „BONUS”

3. „Kwituję odbiór pojazdu i przyjmuję do wiadomości, że nie podlega on reklamacji stanu technicznego i prawnego”,

co stanowi naruszenie art. 4 ust 1, art. 8 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 27 lipca 2002r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2002r., Nr 141, poz. 1176, ze zmianami), w związku z art. 770¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964r., Nr 16, poz. 93 ze zmianami), a tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080, ze zm.) **I STWIERDZA SIĘ ZANIECHANIE JEJ STOSOWANIA Z DNIEM 18 WRZEŚNIA 2006R.**

UZASADNIENIE

W dniu 6 stycznia 2006r., Delegatura UOKiK w Gdańsku, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wszczęła postępowanie wyjaśniające

80-824 GDAŃSK, UL. PODWALE PRZEDMIEJSKIE 30

TEL./FAX (058) 346-29-32, 346-29-33, 301-51-75

E-MAIL: GDANSK@UOKIK.GOV.PL

mające na celu ustalenie, czy pisemne umowy sprzedaży, regulaminy i inne dokumenty wewnętrzne normujące prawa i obowiązki stron, obowiązujące w 2005r., stosowane przez przedsiębiorców prowadzących auto-komis, są zgodne z ustawą o ochronie [...] oraz innymi ustawami, mającymi za zadanie chronić prawa konsumentów, a w szczególności, czy nie stanowią niedozwolonych klauzul umownych określonych w art. 385¹ i następnych Kodeksu cywilnego.

W toku postępowania otrzymano m.in. formularz faktury VAT, opracowany i stosowany przez A[...] Ł[...] prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe BONUS w Gdańsku (zwanego dalej: *przedsiębiorcą* lub *stroną*).

Analiza przekazanego przez przedsiębiorcę formularza faktury VAT wykazała, iż zawiera on postanowienia:

1. *„Autokomis „Bonus” nie odpowiada za wady ukryte pojazdu i nie ponosi żadnej odpowiedzialności prawnej”*

2. *„Stan techniczny w/w pojeździe kupującemu jest znany i z tego tytułu nie będzie rościć pretensji do PHU „BONUS”*

3. *„Kwituję odbiór pojazdu i przyjmuję do wiadomości, że nie podlega on reklamacji stanu technicznego i prawnego”,*

których treść mogła rodzić domniemanie, że stoją one w sprzeczności z obowiązującym prawem, w tym z przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2002r., Nr 141, poz. 1176, ze zm.), zwanej dalej ustawą o sprzedaży [...], a jednocześnie wyczerpują przesłanki art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080, ze zm.), zwanej dalej ustawą o ochronie [...].

Mając na uwadze te ustalenia, organ antymonopolowy, wszczął 9 czerwca 2006 r., postanowieniem z dnia 14 czerwca 2006r., z urzędu, przeciwko A[...] Ł[...] w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na umieszczeniu na fakturze VAT zapisów, które stanowią naruszenie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie [...].

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania przedsiębiorca pismem z dnia 28 czerwca 2006 r. oświadczył, że:

- *„W związku z otrzymanym zawiadomieniem o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów informuję, że zmieniłem wzór faktury VAT uwzględniając zastrzeżenia organu antymonopolowego i od 28.06.2006 r. posługuję się nowym wzorem faktury.”*

Jednocześnie przekazując nowy, zmieniony formularz faktury VAT, w którym zawarł następujące postanowienia:

1. *„Kupujący zapoznał się z numerami nadwozia i silnika i z tego tytułu nie będzie rościć pretensji do PHU „BONUS””*

2. *„Wyłącza się odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady fizyczne towaru”,*

Ze względu na fakt, że zmieniona treść zapisów wciąż nie eliminowała zarzucanych skarżonemu naruszeń, godzących w zbiorowe interesy konsumentów, organ antymonopolowy ponownie wezwał przedsiębiorcę do zmiany zapisów, które w ocenie Urzędu mogły stanowić naruszenie art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie [...].

W odpowiedzi na wezwanie organu antymonopolowego przedsiębiorca pismem z dnia 18 września 2006 r. poinformował, że „obecnie posługuje się nowym wzorem faktury”, przesyłając jednocześnie zmodyfikowany formularz faktury VAT, z którego usunął kwestionowane przez Urząd zapisy, w pełni dostosowując jego treść do obowiązujących przepisów prawa.

**W TOKU PROWADZONEGO POSTĘPOWANIA ORGAN ANTYMONOPOLOWY USTALIŁ,
CO NASTĘPUJE:**

A[...] Ł[...] prowadzi działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe BONUS A Ł, na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Gdańska pod numerem [...].

Przedmiotem działalności przedsiębiorcy jest m. in.:

- ✓ sprzedaż detaliczna pojazdów samochodowych,
- ✓ sprzedaż hurtowa pojazdów samochodowych,
- ✓ konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych,
- ✓ sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych,
- ✓ sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w sklepach,

dowód: zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 17 stycznia 2005 r.

W toku postępowania przedsiębiorca dostarczył aktualne zaświadczenie o wpisie

do ewidencji działalności gospodarczej, z którego wynika, iż obecnie prowadzi on działalność gospodarczą pod dwiema nazwami, tj.: 1) Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe BONUS A[...] Ł[...] oraz 2) Autohandel AVANT S.C. W obu przypadkach działalność wykonywana jest pod adresem: Gdańsk.

dowód: zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 15 września 2006 r.

Przedsiębiorca **w okresie do 28 czerwca 2006 r.** stosował w obrocie z konsumentami formularz faktury VAT, który zawierał następujące postanowienia:

1. „Autokomis „Bonus” nie odpowiada za wady ukryte pojazdu i nie ponosi żadnej odpowiedzialności prawnej”
2. „Stan techniczny w/w pojeździe kupującemu jest znany i z tego tytułu nie będzie rościł pretensji do PHU „BONUS”
3. „Kwituję odbiór pojazdu i przyjmuję do wiadomości, że nie podlega on reklamacji stanu technicznego i prawnego”.

O zaprzestaniu stosowania ww. zapisów strona poinformowała pismem z dnia 28 czerwca 2006 r., przekazując Urzędowi nowy, zmodyfikowany formularz faktury VAT.

dowód: pismo przedsiębiorcy z dnia 28 czerwca 2006 r. wraz z załączonym, zmienionym formularzem faktury VAT.

Natomiast w okresie od dnia 28 czerwca 2006 r. do dnia 18 września

2006 r. przedsiębiorca stosował w obrocie z konsumentami formularz faktury VAT, który zawierał następujące postanowienia:

1. *„Kupujący zapoznał się z numerami nadwozia i silnika i z tego tytułu nie będzie rościł pretensji do PHU „BONUS””*

2. *„Wyłącza się odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady fizyczne towaru”,*

o których zaprzestaniu strona poinformowała pismem z dnia 18 września 2006 r. przekazując jednocześnie zmodyfikowany formularz faktury VAT uwzględniający wszystkie uwagi Urzędu.

dowód: pismo przedsiębiorcy z dnia 18 września 2006 r. wraz z załączonym, zmienionym formularzem faktury VAT.

ORGAN ANTYMONOPOLOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Instrumenty przewidziane przepisami ustawy o ochronie [...] gwarantują możliwość podjęcia bezpośredniej ochrony konsumentów, których prawa mogą zostać istotnie ograniczone poprzez określone zachowania przedsiębiorców, wykorzystujących posiadaną przewagę kontraktową w kontaktach z nieprofesjonalnymi uczestnikami rynku w dwojakiego rodzaju sytuacjach, tj. wówczas, gdy przedsiębiorcy ci:

- ✓ nadużywają zajmowaną na rynku pozycję dominującą poprzez stwarzanie konsumentom uciążliwych warunków dochodzenia swoich praw (co nosi znamiona praktyki ograniczającej konkurencję zakazanej z mocy art. 8 ust. 2 pkt 7 ustawy o ochronie [...]),
- ✓ naruszają zbiorowe interesy konsumentów, np. działają wobec konsumentów w sposób bezprawny (art. 23a ust. 1), naruszają obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, czy stosują wzorce umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c. (art. 23a ust. 2 ustawy o ochronie [...]).

Dla udowodnienia stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów nie jest wymagane wykazanie, że zajmuje on szczególną, kwalifikowaną (dominującą) pozycję na rynku. Źródłem tego rodzaju praktyk nie jest bowiem jedynie siła ekonomiczna i władza rynkowa profesjonalisty, ale jego przewaga nad nieprofesjonalnymi uczestnikami obrotu, przejawiająca się nie tyle w indywidualnych transakcjach, co w relacjach z nieskonkretyzowaną co do ilości, grupą odbiorców. Można więc wówczas mówić o wspólnej cesze stosunków danego rodzaju, nawiązywanych pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentami. Dla rozstrzygnięcia, czy, w danym wypadku, mamy do czynienia ze zbiorowym interesem, koniecznym i wystarczającym jest więc spełnienie przesłanki, że kwestionowanymi działaniami są, lub mogą być, dotknięci obecni, nawet potencjalni, klienci przedsiębiorcy. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie prawnej. Zakazane są zatem takie zachowania przedsiębiorców, które naruszają uprawnienia nieprofesjonalnych uczestników rynku, poprzez stosowanie wobec nich działań, jak zaznaczono już wcześniej określonych w art. 23a ust. 1 i 2.

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie [...]: *„Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie*

przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów”.

Dla orzeczenia, że konkretne zachowanie rynkowe przedsiębiorcy stanowi przejaw stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest wykazanie i udowodnienie, że podejmowane przez tego przedsiębiorcę działanie:

- ✓ ujawnia się w obrocie konsumenckim, a więc w relacjach pomiędzy podmiotem posiadającym przymiot przedsiębiorcy a konsumentami,
- ✓ nie odnosi się do indywidualnych przypadków, ale charakteryzuje stan relacji zawieranych z pewną zbiorowością konsumentów,
- ✓ jest bezprawne, godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że stronami umowy sprzedaży komisowej są:

- ✓ A[...] Ł[...] prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe BONUS w Gdańsku oraz Autohandel AVANT S.C., a więc przedsiębiorca, przez którego – zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 173, poz. 1807 ze zmianami) – rozumie się osobę fizyczną, prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą,
- ✓ konsument; zgodnie z art. 22¹ Kodeksu cywilnego konsumentem jest osoba fizyczna lub prawna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Umowa zawierana jest więc w obrocie konsumenckim przez „profesjonalistę”, będącego synonimem przedsiębiorcy oraz nieprofesjonalnego uczestnika obrotu, tj. konsumenta, któremu przedkładany jest opracowany i stosowany w stosunkach z klientami indywidualnymi przez A Ł formularz faktury VAT.

W myśl art. 770¹ Kodeksu cywilnego „*Do umowy sprzedaży rzeczy ruchomej, zawartej przez komisanta z osobą fizyczną, która nabywa rzecz w celu niezwiązanym z jej działalnością gospodarczą ani zawodową, stosuje się przepisy o sprzedaży konsumenckiej*”.

Bezspornym jest, że samochód będący przedmiotem umowy komisowej stanowi rzecz ruchomą, a faktury VAT wystawiane są przez przedsiębiorcę prowadzącego autokomis różnym kontrahentom, w tym również konsumentom będącym osobami fizycznymi, nabywającym pojazdy w celu niezwiązanym z działalnością gospodarczą ani zawodową. Tak więc obie przesłanki kodeksowe, konieczne dla zastosowania przepisów o sprzedaży konsumenckiej zostały spełnione.

Zgodnie z wyżej wskazaną dyspozycją kodeksową aktem prawnym, do którego należy odwołać się w przedmiotowej sprawie jest ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. Nr 141, poz. 1176), która w art. 1 wskazuje, że stosuje się ją „*do dokonywanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa, sprzedaży rzeczy ruchomej osobie fizycznej, która nabywa tę rzecz w celu niezwiązanym z działalnością zawodową lub gospodarczą(towar konsumpcyjny)*”.

W literaturze przedmiotu¹ „sprzedaż konsumencka” dotyczy także wytworzenia rzeczy na zamówienie oraz sprzedaży przez komisanta. Reżim gwarancji ustawowej zrywa z pojęciem kazuistycznie określonej wady i wprowadza pojęcie „braku zgodności z umową” jako podstawowej przesłanki. W konsekwencji wszelkie zgeneralizowane zapewnienia i informacje o cechach czy jakości rzeczy stają się wyznacznikiem braku zgodności rzeczy z umową, a tym samym kryteriami decydującymi o jej wadliwości i uruchomieniu odpowiedzialności za jakość.

Zgodnie z art. 4 ust 1 ustawy o sprzedaży [...]: „Sprzedawca odpowiada wobec kupującego, jeżeli towar konsumpcyjny w chwili jego wydania jest niezgodny z umową; w przypadku stwierdzenia niezgodności przed upływem sześciu miesięcy od wydania towaru domniemywa się, że istniała ona w chwili wydania”.

Zachodzi więc domniemanie² istnienia tej zgodności w momencie wydania towaru, gdy:

- ✓ odpowiada on opisowi cech przedstawionemu przez sprzedawcę, jest zgodny z próbką lub wzorem,
- ✓ odpowiada celom, do jakich dany towar normalnie się nadaje, nadaje się do celu specjalnego, jaki konsument wskazał przy zawarciu umowy,
- ✓ towar nadaje się do normalnego celu, do jakiego towary tego typu są używane;
- ✓ ma cechy i działanie normalne dla towaru danego typu oraz odpowiadające usprawiedliwionym (rozsądnym) oczekiwaniom konsumenta, przy uwzględnieniu charakteru towarów i publicznych zapewnień o produkcie poczynionych przez sprzedawcę, producenta i ich przedstawicieli w reklamach i informacjach o towarze.

Okres, przez który ciąży na sprzedawcy odpowiedzialność z tytułu niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową wynosi, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o sprzedaży [...], dwa lata od momentu wydania towaru, a „Jeżeli przedmiotem sprzedaży jest rzecz używana, strony mogą ten termin skrócić, jednakże nie poniżej jednego roku”.

Art. 8 ustawy o sprzedaży [...] wskazuje natomiast, jakie uprawnienia przysługują kupującemu (konsumentowi), jeżeli towar konsumpcyjny jest niezgodny z umową. W pierwszej kolejności art. 8 ust.1 tej ustawy określa uprawnienia kupującego, zmierzające do przywrócenia stanu zgodnego z umową. Może to być zrealizowane w drodze nieodpłatnej naprawy towaru lub wymiany na nowy, o ile naprawa lub wymiana nie wymagają nadmiernych kosztów. Gdy naprawa lub wymiana jest niemożliwa, albo naraża kupującego na znaczne niedogodności, a także gdy sprzedawca nie zdoła tego uczynić w odpowiednim czasie, kupujący może skorzystać z kolejnych przysługujących mu uprawnień tj.: ma prawo domagać się stosownego obniżenia ceny albo odstąpić od umowy (art. 8 ust. 4 ustawy).

Z przedstawionej powyżej analizy przepisów jasno wynika, że ustawa o sprzedaży [...] zapewnia daleko idącą ochronę interesów i praw konsumenta w sytuacji,

¹ E. Łętowska, Prawo umów konsumenckich, 2. Wydanie, wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2002 r., s. 383.

² E. Łętowska, Prawo umów konsumenckich, s. 386.

gdy nabyty przez niego towar okaże się niezgodny z umową. W sytuacji takiej ma on prawo realizowania swoich roszczeń w dwóch etapach. Pierwszy obejmuje wymianę lub naprawę towaru, drugi – następujący w sytuacji, gdy pierwszy jest niemożliwy do spełnienia – pozwala na realizację dalej idących żądań, tj.: obniżenia ceny lub odstąpienia od umowy.

Uprawnienia te mają charakter bezwzględnie obowiązujący i jako takie nie mogą zostać wyłączone w drodze oświadczenia woli stron, co dodatkowo podkreśla treść art. 11 ustawy o sprzedaży [...]: *„Uprawnień unormowanych w niniejszej ustawie nie można wyłączyć ani ograniczyć w drodze umowy zawartej przed zawiadomieniem sprzedawcy o niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową. W szczególności nie można tego dokonać przez oświadczenie kupującego, że o wie o wszelkich niezgodnościach towaru z umową, ...”*

Do stwierdzenia praktyki z art. 23a ust 1 ustawy o ochronie [...] konieczne jest wykazanie, że spełnione zostały łącznie następujące przesłanki:

1. bezprawność działania przedsiębiorcy,
2. naruszenie tym działaniem zbiorowego interesu konsumentów.

Ad.1.

Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, czy dobrymi obyczajami, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Jako *„sprzeczne z prawem”* należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. *„Sprzeczne z prawem”* są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod karami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. Dla ustalenia bezprawności działania przedsiębiorcy wystarczy ustalenie, że jego określone zachowanie koliduje z przepisami prawa³.

W myśl art. 770¹ Kodeksu cywilnego *„Do umowy sprzedaży rzeczy ruchomej, zawartej przez komisanta z osobą fizyczną, która nabywa rzecz w celu niezwiązanym z jej działalnością gospodarczą ani zawodową, stosuje się przepisy o sprzedaży konsumenckiej”*. W związku z odesłaniem na mocy tego art. do przepisów o sprzedaży konsumenckiej należy podzielić wyrażony w doktrynie pogląd, że tym samym do umowy sprzedaży komisowej zawartej z konsumentem nie stosuje się kodeksowych przepisów o rękojmi. W konsekwencji nie znajduje też zastosowania przewidziana w art. 770 Kodeksu cywilnego możliwość wyłączenia w pewnym zakresie odpowiedzialności komisanta za wady fizyczne i wady prawne, bowiem jako sprzedawca odpowiada wobec nabywcy na podstawie przepisów o sprzedaży konsumenckiej.⁴

³ Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz pod redakcją Janusza Szwai, Urząd Antymonopolowy, Warszawa 1994, s. 38-39.

⁴ Przed wejściem w życie ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2002 r., nr 141, poz. 1176), tj.: przed 1 stycznia 2003 r., powstało bardzo bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego i liczne komentarze dotyczące umowy komis, szczególnie w zakresie odpowiedzialności komisanta za sprzedany towar.

W oparciu o przeprowadzoną analizę przepisów ustawy o sprzedaży [...] stosowanie przez A[...] Ł[...] w obrocie z konsumentami **w okresie do 28 czerwca 2006 r.** formularza faktury VAT zawierającego postanowienia o treści:

1. *„Autokomis „Bonus” nie odpowiada za wady ukryte pojazdu i nie ponosi żadnej odpowiedzialności prawnej”*

2. *„Stan techniczny w/w pojazdu kupującemu jest znany i z tego tytułu nie będzie rościł pretensji do PHU „BONUS”*

3. *„Kwituję odbiór pojazdu i przyjmuję do wiadomości, że nie podlega on reklamacji stanu technicznego i prawnego”*,

uznać należy za działanie bezprawne. Postanowienia te bowiem, są niezgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi, w szczególności z art. 4 ust 1, art. 8 ust 1 oraz art. 11 ustawy o sprzedaży [...], gdyż wyłączając całkowicie odpowiedzialność sprzedawcy względem kupującego za wady ukryte pojazdu, pozbawiają faktycznych i potencjalnych klientów przedsiębiorcy przyznanej im na mocy ustawy o sprzedaży [...] ochrony prawnej i możliwości dochodzenia swoich roszczeń w przypadku niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową.

Art. 4 ust 1 ustawy o sprzedaży [...] wprost stanowi, iż *„Sprzedawca odpowiada wobec kupującego, jeżeli towar konsumpcyjny w chwili jego wydania jest niezgodny z umową; w przypadku stwierdzenia niezgodności przed upływem sześciu miesięcy od wydania towaru, domniemywa się, że istniała ona w chwili wydania”*. Art 8 ust 1 stanowi, że *„Jeżeli towar konsumpcyjny jest niezgodny z umową, kupujący może żądać doprowadzenia go do stanu zgodnego z umową przez nieodpłatną naprawę lub wymianę na nowy, chyba że wymiana lub naprawa są niemożliwe lub wymagają nadmiernych kosztów”*. Oczywistym jest zatem, że zapisy umieszczone przez przedsiębiorcę na formularzu faktury VAT, o brzmieniu wskazanym powyżej w pkt 1 i 2, stoją w zupełnej sprzeczności z przywołanymi tu przepisami.

Ponadto oświadczenie składane przez kupującego, o treści przywołanej wyżej w punkcie 3, w którym zrzeka się on przysługujących mu uprawnień do dochodzenia

W uzasadnieniu uchwały z dnia 30 maja 1996 r. III CZP 42/96 (OSNC 1996, nr 10, poz. 128) Sąd Najwyższy wypowiedział się krytycznie w ogóle co do przewidzianej w art. 770 kc możliwości wyłączenia odpowiedzialności komisanta za wady rzeczy.

W wyroku II CKN 224/97 z dnia 24 czerwca 1997 r. Sąd najwyższy stwierdził, że komisanta – w warunkach określonych w art. 770 zdanie 2 kc - obowiązuje należyta staranność określona rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej (art. 355 § 2 kc). Prowadzenie komisowej sprzedaży samochodów używanych oznacza, że komisant musi liczyć się ze zjawiskiem wprowadzenia do obrotu pojazdów kradzionych i dlatego obowiązany jest dokładnie sprawdzić numery identyfikacyjne oraz dokumenty pojazdu przyjętego do sprzedaży.

Tę linię orzeczniczą utrzymuje Sąd Najwyższy w kolejnych orzeczeniach, tj.: w wyroku V CKN 178/2000 z dnia 5 stycznia 2001 r. stwierdza, że wyłączenie odpowiedzialności komisanta prowadzącego sprzedaż samochodów za wady przedmiotu sprzedaży jest bezskuteczne, jeżeli mógł on z łatwością dowiedzieć się o wadzie oraz w wyroku IV CKN 1741/2000 z dnia 6 lutego 2003 r., gdzie SN stwierdza, że komisant obowiązany jest przy dokonywaniu oględzin samochodu przyjmowanego do komisju do zachowania podwyższonej staranności, obowiązującej w profesjonalnym obrocie (art. 355 § 2 kc).

Reasumując, stwierdzić należy, że Sąd Najwyższy w swoim orzecnictwie zmierza do ograniczenia możliwości wyłączenia odpowiedzialności komisanta za wady rzeczy ze względu na fakt, iż osoba prowadząca komis samochodowy jest profesjonalistą, co uzasadnia dokonywanie oceny jej staranności z uwzględnieniem zawodowego charakteru działalności.

swoich praw w sytuacji, gdy nabyty towar (samochód) jest niezgodny z umową, niezgodne jest z art. 11 ustawy o sprzedaży [...] zgodnie z którym „*Uprawnień unormowanych w niniejszej ustawie nie można wyłączyć ani ograniczyć w drodze umowy zawartej przed zawiadomieniem sprzedawcy o niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową*”.

Ponadto stosowany przez A[...] Ł[...] w okresie **od 28 czerwca 2006 r. do 18 września 2006 r.** formularz faktury VAT, zawierający zapisy o treści:

1. „*Kupujący zapoznał się z numerami nadwozia i silnika i z tego tytułu nie będzie rościł pretensji do PHU „BONUS”*”⁵

2. „*Wyłącza się odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady fizyczne towaru*”, nadal nie eliminował naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, ponieważ postanowienie wskazane powyżej w punkcie pierwszym sprzeczne jest z przepisami art. 4 ust 1 oraz art. 8 ustawy o sprzedaży [...].

Natomiast zapis o brzmieniu przywołanym w punkcie 2 może wprowadzać konsumentów w błąd co do zakresu odpowiedzialności komisanta (sprzedawcy) poprzez nie udzielenie konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, co narusza przepisy art. 3 ust 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U z 2003 r., nr 153, poza. 1503 ze zm.) w zw. z art. 558 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964r., Nr 16, poz. 93 ze zmianami), gdyż bezpośrednio narusza interes klienta. Informując bowiem o wyłączeniu odpowiedzialności komisanta (sprzedawcy) z tytułu rękojmi za wady fizyczne towaru nie informuje jednocześnie konsumentów o możliwości dochodzenia swoich praw z tytułu niezgodności towaru z umową na podstawie przepisów ustawy o sprzedaży [...].

Ad. 2

⁵ Z zasygnalizowanym w poprzednim przypisie zagadnieniem możliwości wyłączenia odpowiedzialności komisanta za wady rzeczy ściśle wiąże się problem tzw. „przebicia” numerów identyfikacyjnych samochodu, które było przedmiotem orzeczeń Sądu Najwyższego. W uzasadnieniach orzeczeń dotyczących odpowiedzialności sprzedawcy za wadę samochodu polegającą na przebicium numerów nadwozia lub silnika stwierdził on, iż sam fakt takiego przebicia nie może przesądzać o tym, że pojazd dotknięty jest wadą prawną, uzasadnia natomiast przyjęcie istnienia wady fizycznej samochodu (por. uzasadnienie wyroku z dnia 28 listopada 2000 r. I CKN 313/2000 OSNC 2001/5 poz. 79 i z dnia 5 stycznia 2001 r. V CKN 178/200 niepubl., oraz z dnia 26 listopada 1999 r. III CKN 463/98 OSNC 2000/5 poz. 101). Podzielić należy wyrażony w tych orzeczeniach pogląd, iż okoliczność sfałszowania numerów identyfikacyjnych nie ma wpływu na prawo własności lub inne prawo, które mogłoby rzecz obciążać, dlatego nie może być uznany za wadę prawną w rozumieniu art. 556 § 2 kc, może jednak stwarzać domniemanie faktyczne, że sprzedany pojazd może być dotknięty wadą prawną.

Ponadto w orzeczeniu z dnia 24 czerwca 1997 r. II CKN 224/97, OSNC 1998/1 poz.8, Sąd Najwyższy stwierdził, iż prowadzenie komisowej sprzedaży samochodów używanych oznacza, że komisant musi liczyć się ze zjawiskiem wprowadzania do obrotu pojazdów kradzionych i dlatego obowiązany jest dokładnie sprawdzać numery identyfikacyjne oraz dokumenty pojazdu przyjętego do sprzedaży.

Dokonując analizy drugiej przesłanki zastosowania w przedmiotowej sprawie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie (...) wskazać należy, że istotą praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów jest bezprawne działanie przedsiębiorcy godzące w zbiorowe interesy konsumentów. Przez zbiorowy interes konsumentów rozumie się interes ogółu konsumentów i choć ustawa o ochronie [...] nie podaje definicji „zbiorowego interesu konsumentów” wskazuje jednak w art. 23a ust. 1 zdanie 2, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. Ochrona ta zatem obejmuje interesy konsumentów jako zbiorowości, ma ona charakter instytucjonalny i zbiorowy, a dotyczy wszystkich także potencjalnych kontrahentów przedsiębiorcy.

W niniejszej sprawie bez wątplenia mamy do czynienia z naruszeniem zbiorowego interesu konsumentów. Działania przedsiębiorcy skierowane są bowiem do z góry nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów. Jego oferta handlowa jest ogólnie dostępna, a zatem zawarcie umowy na warunkach wskazanych przez przedsiębiorcę może dotyczyć i dotyczy każdego potencjalnego konsumenta, który godząc się na warunki zaproponowane przez stronę rezygnuje z przysługujących mu na mocy ustawy o sprzedaży [...] uprawnień.

Na takie ograniczenie praw konsumenckich narażeni są wszyscy ci konsumenci, którzy kupili towar w PHU BONUS prowadzonym przez A[...] Ł[...], a także przyszli potencjalni klienci przedsiębiorcy. Oczywiście jest zatem, że bezprawne zachowanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy i indywidualny, lecz narusza ono uprawnienia kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy kontrahentów przedsiębiorcy.

Mając powyższe na względzie, Prezes Urzędu stwierdził, że zostały spełnione jednocześnie obie przesłanki dla zakwalifikowania działania przedsiębiorcy jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, a zatem zachowanie przedsiębiorcy wypełniało dyspozycję art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie [...].

Zgodnie jednak z brzmieniem art. 23e ust. 1 ustawy o ochronie [...], jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania zarzucanej praktyki, organ antymonopolowy nie wydaje decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującej zaniechanie jej stosowania. W takiej sytuacji organ antymonopolowy zgodnie z ust. 2 tegoż artykułu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

W przedmiotowej sprawie uznać należy, że Pan A[...] Ł[...], sporządzając nowy formularz faktury VAT, niezawierający niezgodnych z prawem postanowień umownych, zaniechał stosowania zarzucanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów z dniem 18 września 2006 r.

Mając na uwadze wszystkie okoliczności sprawy organ antymonopolowy orzekł, jak w sentencji.

POUCZENIE: Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie [...], w związku z art. 479²⁸ § 2 K.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygo-

dniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Gdańsku
Roman Jarząbek

Otrzymuje:

1. A[...] Ł[...],
pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe BONUS
2. a/a